

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hídkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, esütőnapokon és szombaton délelőtt. Ára évi negyvedre 3 ft. o. 6. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előzetes a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelitlik.

A nyiltilér-1 cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Központ, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

K. KÖZLÖNY

october—decemberi folyamára.

Előfizetési ára:

Egész évre	12 forint o. ért.
Félévre	6 " " "
Évnyegyre	3 " " "

Az erő alapjai.

I.

Kolozsvár, oct. 26-kán, 1866.

(D.) Gyakran lehet hallani azon véleményyt, hogy az austriai birodalmat az utóbbi két évtized kormány-experimentációi elvénytették.

Tartunk attól magunk is, mert az egy Törökországon kívül mindenfelől ifjú és megifjadt államok vesznek körül, melyek gyorsan fejlődnek, gyorsan cselekednek, s gyors mozgásuk hatása lökdösi alább ezen birodalmat.

Mindenki belátja most a Skene urnál összegyűlt centralistákon kívül, hogy a birodalom politikája rendkívül el volt tévesztve; fájdalom, hogy ezen eltévesztett politika úgy felbontá Austria régi alapjait, hogy midőn a tavalyi szeptemberben az uralkodó felség kormányainak korlátozt látkörén felül emelkedve, egy világosabb s biztosabb álláspontot foglalt el, a terrenum össze volt már kuszálva e helyesebb felfogásu szellem alatt, s az újabb kormányfőnek sem azon lángeszűséggel, sem azon merészséggel nem bírtak, a mely a lehető eredményért a legnagyobb kockázatot is követeli.

A helyzet helyes felfogásától függ az államok megifjodása vagy hanyatlása. Eszeljük a szomszéd Törökország betegséget, mely őt a haldoklásig vitte. Mit találunk ottan?

Egy erős absolutismus főként a harcias janicsárokat támaszkodva, erőben s hatalomban tartá össze ama birodalmat. E katonai hatalom túlélté volt magát s a janicsárok féktelenkedése az európai civilizatio követeléseivel összhangzásban nem állottak. II. Mahumed 1826-ban a janicsárokat megsemmisítvén, európai katonai rendszert hozott be; de felelte azt, hogy e katonai rendszernek hatályát az európai közszellem kölcsönöz — reformokat tett a hatalomban, de nem a népek szabadságában, s midőn legyilkoltatá a janicsárokat, kikkel népeit el tudta nyomni, nem igyekezett megnyerni a népeket, hogy általuk megerősödjék. Megölte erejét a nélkül, hogy új erőt és életet merített volna a helyett, civilisálta katonasága uniformisát s szerkezetét, a nélkül, hogy azokat, kiket belebújtattott civilisálta s a hazafi kötelességek érzetére képesekké tette volna.

Elgyengülését a prédára leső orosz felhasználva, megrohanta őt s a bukaresti békekötés következménye lön Bessarabia s Moldova egyrésze elvesztése. A láncszem megszakadt, Törökország magára mind tehetlenebb, az európai diplomacia játéka kezdett lenni, görög, szerb, bolgár, montenegríta, szóval a heterogen birodalom minden apró nemzetisége mozogni kezdett, Görögország felszabadult, Szerbia, Moldva-Olahország mind függetlenebb autonómiát vívott ki, európai patrocíniumok betegé tették Törökországot, a pluralismus emelkedett az egyes tartományok kikerekítésével, melyeket akkorig az absolutismus tartott össze, de annak el-lankadásával nem pótolta ki az egység kapcsát a népek egyöntetű szabadsága, s így a pluralismussal pluralis érdekekre s ambíciókra szakadt töredék nemzetiségi tartományok szintén változó időkben fegyvert emeltek a pogány szuverenitás ellen, a török vandalismusnak nem volt vonzó ereje Európa rokonszenvét fölkelteni, az emberiség örvendett egy barbar birodalom bomladozásán; és im most ott áll Európa, hogy szüksége volna egy jó és erős uralkodásra ott, a hol Törökország van, mert az oroszok odanyomulása tördöfés volna Európának; de nincs nemzet, melyből oda uralkodást állítson, a

török többé nem képes a hegemoniára, a többi apró keleti népesség pedig még képtelenebb.

Nem becsülte meg a török hatalom erőforrását, sőt kiölte a helyett, hogy civilisálta volna azt, s ma odajutott, hogy csak az európai diplomacia kegyelméből él, s csak addig él, míg egy nagy európai catastropha, a minő lehetne Napoleon halálával valamely nagy catastropha, ezen diplomatiát tehetlenné nem teszi.

Nem mondjuk, hogy Austria sorsa hasonló volt Törökországhoz, nem barbar uralkodóház, s nem barbar nép alkoták e birodalmat; de azon elv kiváloag igaz, hogy minden állam csak úgy áldozhatja fel megalkotó s fenntartó erőforrásait, ha azok helyett újabb forrásokat hasznosíthat.

Austria ereje abban volt, hogy a vegyes népekből álló örökös tartományokat absolutismussal tartá a császári, a magyar birodalmat pedig sérthetlen szerződéseken alapult jog és törvények szerint a királyi korona alatt, mely két korona a pragmatica sanctio óta mindig egy fejen diszlett.

Austria e dualismussal háromszáz évig erős és hatalmas volt. És ez idő alatt semmi által sem gyengült, csupán azon kísérletek által, melyek által a magyar királyság fölötti absolutismust s beolvasztási rendszert sikerrelenséggel megkísérlette. A mi veszély őt európai vállalatában találta, mindig ezen kísérletek alatti elerőtlenedésének volt csaknem rögtönös következménye.

E szerencsétlen politika történelmi következményeit minden században egyszer elfelejtették, elfelejtették, hogy a magyar szabad érzés és közszellem volt mindig a korona erőforrása annyi véres harcain; de kiváloag elfeledte ezt a Bach és Schmerling kormány.

A magyarok elgyengítése nem volt jó politika, a fekete-szijasok, kiket első Napoleon a világ legjobb katonáinak nevezett, nem vitták ki a kellő sikert sem Solferinónál, sem Szadovánál, sokan ezen régebb magyar ezredeknek nevezett hadcsapatok közül, névben sincsenek már.

Az örökös tartományokban ki kellett mondani az alkotmányt, ezt kívánta a kor szelleme, s ebben hitte saját alkotmánya garantiáját a magyar nemzet is. Ki is mondták ez alkotmányt, de hogyan, Az osztrák kormányfőket azt hitték, hogy midőn a dinastia az osztrák néppel megosztja császári hatalmát, nekik adta azon birtokot is, a melyet az nem mint osztrák császár, hanem mint Habsburg királyi ház birt, értjük Magyarországot.

Magyarországnak volt alkotmánya, de nem az osztrák népek kegyéből, ő külön szerződött a királyi házzal, s ezzel Austria népének nem volt köze. Austriának ellenben nem volt alkotmánya, tehát minthogy csak neki nem volt, csak is neki kellett azt adni. A Schmerling kormány Magyarországnak is kértelen adni akart, a mit nem kért, hogy így szép szín alatt beolvaszsa. E célra oly politikai játékok lön elköveve általa, minek folytán most ott áll Austria, hogy benne minden egy millió lélek külön Montenegro, külön Szerbia, külön Romania akar lenni.

Az osztrák kormányoknak tisztelni kellett volna a magyar alkotmányt, hogy erős alkotmányosságot alapíthassanak Austriában, ők bomladoztatni kezdék a magyar királyságot, s im most az absolutismus által akkoron összetartott örökös tartományok bomladoznak s kiáltoznak a pluralismus után, e pluralismus után, a mely Törökországot a sir széléig vitte, a nélkül, hogy a kikerekedett apró tartományok valami életképeséggel bírhatnának.

Bismarck levele Károly román fejedelemhez.

A "Poporul" és a "Legalitate" román ellenzéki lapok, legközelebb egy levelet közöltek, melyet állítólag Bismarck gróf irt Károly fejedelemnek. A levélnek nemcsak pajtáskodó irányja, de eszméjára is első tekintetre azt kóhalmánynak sejteti, habár vállalkozó szellemével fogva elbűnös is, hogy Bismarcktól ered. Azonban elég érdekes dolog van benne, hogy a következőkben közöljük:

"Kedves herceg! Igazán föl fogom és ter-

mészetesnek találom kívánatát, politikám legbensőbb titkaiba beavattni. A titokszert gondviselés ama missio egyik főközegévé avatta hercegségedet, melyet Poroszországnak Európában követnie kell, és hercegséged pontos utasítást kíván az iránt, miképp legyen segédünkre.

"Eddigelé egyáltalában igen jól viselte magát, és Bukurestbe érkezte óta meggyőzhette magát arról, hogy mennyi ott a nyomor és rothadási anyag. Hadd bízom az arról, hogy sem a görögök királya, sem Miksa császár, sem a többi hazájokat egy korona kedvéért elhagyott hercegek, kisebb akadályokra nem bukkantak, mint milyennekkel fenséged találkozott. A gazdátlan trierokról egyáltalában mondhatni, a mit a meseíró a tengerjárjain úszó dorongról mondott: "Távolról úgy látszik, mintha valami volna, de közről látni, hogy semmi."

"Ugyanezt lehetne mondani hercegséged trónjáról is, ha megkezdett műve hazája gyarapodásával kapcsolatban nincs. Sokat kell Moldva-Olahországban érdeklünkben fölépítenie és lerombolnia.

"Nyilván észre vette már, hogy a dunai fejedelemségekben a francia befolyás az uralkodó. Tíz évnél hosszabb idő óta, nevezetesen pedig a Krim háboru óta, folyton arra törekedik Franciaország, hogy a dunai népiségek rokonszenvét Oroszországtól elvonja. Számos szabadságot és privilegiumot követelt és kieszközölt számukra; mindig szószólója volt önválasztott fejedelmeknek, szószólója e népiségeknek a magas porta előtt. Kétségtelen, hogy ezen jótéteményeknek e tartományok szellemén nyomai vannak. Ez ne rohtentse vissza; oszlassa el e csálóka fényt és működjen Oroszország érdekében ugyanazon buzgalommal, a melylyel Franciaország tulajdon érdekében működik. Ne vitatkozzon Törökországgal sokáig elismerése részleteit iránt; ki ne töltesse túlságosan nagyra-vágását, elég, ha a földgolt, azaz: kormányát menti meg, a többi mellékes dolog. Tehát: látszólagos egyetelm Törökországgal; egy conventio Törökországgal mielőbb megkötése; folytonos engedmények és kedvezések Oroszország irányában. A bukaresti orosz agenshez való viszonyában három tükés, kényes kérdés forog fenn:

"Az állampolgárság kérdése; mert Oroszország azontul is törekedni fog, minél több alattvalót elvonni hercegségedtől azáltal, hogy a görögöket és zsidókat oltalmába veszi, és oly személyeknek adat orosz útleveleket, kik valósággal hercegséged alattvalói.

"Az annectált Bessarabia, a belgrádi és halászatának, az orosz határlakosok Moldva átterésének kérdése. Emlékszik, hogy a párisi conventio itt elszakított Oroszországtól egy darab földet, — Oroszország ezt soha sem felelji. Mellőzhenné vált volt a Duna-delta biztosítása és Oroszországnak az alsó Duna partjairól eltávolítása.

"Oroszország tíz év óta támogatja az odavaló parasztságunk területére átköltözését — és e kis engedmény általi megaláztatása egyre nyugtalanítja. Meggondoljunk később, hogy ez ügyben mitévők legyünk.

"Marad még a vallás ügye. Bizonyára sokat kell szenvednie az orthodox, természetesen Oroszországhoz hajló clerus intoleranciája által; elosztja alattvalói között a czár áldásokkal és büncsánatokkal ellátott arcképeit. Majd küld Oroszország a templomok számára díszítéseket, a lelkészeknek pénz. A vidéken és a városokban szét-szórátja a Moskauban nyomott imakönyvek egész halmazát, melyekben a parasztek román nyelven olvassák, hogy: "Isten tartsd meg császárnkat;" pedig nem hercegséged lesz a császár. És mégis ezt kell tanácsolnom, mutasson a lehető legengesztelőbb szellemet, főképp az utolsó kérdésben. Tüntesse ki az új egyházzal szemben ájtatos voltát és vegyen gyakorta részt az ájtatos szertartásokban. Kuza herceg bizonyára mai nap is ül a hercegséged által elfoglalt trónon, ha több tapintattal jár el, ha nem tölözi a clerust, nem ingerli Oroszországot. Okaim vannak semmit sem titkolni hercegséged előtt. Hitte volna valaha, hogy Manteuffel tábornokot Oroszországra küldik? E missio nagyon is kíváncsivá tette Európát, pedig nem tudtak meg róla semmit. Azt hitték, hogy a posení határ szabályozásáról van szó, remélem, hogy hercegséged nem hallgatott az efféle mendemondára. Megváltoztatjuk — igenis — határainkat, de csak azért, hogy új tartományokat nyerjünk, nem hogy a birtokunkban levőket fölládozzuk. Franciaország utolsó igényei nagyon csekélyek voltak, s mégis — tudja, hogy milyen feleletet adtam. Mi lehetett tehát Manteuffel tábornok missioja? mi lehetett az, ama pillanatban, midőn a Németországból származott Austria kelet felé fordult. Manteuffel tábornok feladata

az volt, hogy közvetítse Oroszországhoz közelítést, hogy keleti jogos igényei iránt ígérjen neki engedményeket, ha részéről leköteli magát, hogy szintén jogos németországi és nyugati törekvéseink iránt tekintettel lesz. Tekintettel arra, hogy tőszomszédok vagyunk, és tekintettel balti tartományaink helyzetére, nem szabad Oroszországot ingerelnünk. Lehet, hogy politikánk Franciaország karjaiba veti Austriát, de bizonyos, hogy mindkét hatalmat Pétervárról eltávolítja. Ez esetben lesz érkezésünk, a teendőket meggondolni, míg Anglia is nyilatkozandott.

"Gondolja meg, hogy Anglia — ha valamely angol-görög házasság létre jön — könnyen kiegyezkedhetik Oroszországgal és akkor kezünkben van az északi vállalatok kulcsa.

"Ha pedig Oroszország nem úgy szolgálja érdekeinket, a mint most hionunk lehet, marad időnk egyet fordulni és Európát fölverni álmából.

"Ezekon kívül még más eszköz áll rendelkezésére, mely által Austriát minden veszélyeztetéstől nélkül zavarba hozhatja. Használja föl a bántás Erdély és Bukovina szomszédságát. Védje a magyar nemzeti párt vezetőit; sejtessen Magyarországot zavargóival, hogy erkölcsileg és anyagilag támogatni fognak őket. Hercegségedtől függ nagyrésztben, ügyes fondorkodások által, létre hozni Magyarországot függetlenségét, mely Austriára oly vésszes lenne.

"Látja, hercegem, hogy missioja nagy jelentőséggel bír. Midőn Isten megengedé, hogy a hadnaggy egyenruháját lerázza és koronát tegyen fejére, újabban nyilvánította ama magas szándékait, melyek végrehajtó közegéül — úgy látszik — Poroszországot választotta."

Lapszemle.

A "P. Napló" nagy talentum szerkesztője tollából a következő igen komor hangulatú cikket hozza:

"Pár héttel ezelőtt azon balvéleménytől cábitatva, hogy az osztrák kormány a téllenséget és habozást többé nem fogja a belpolitika egyedül helyes és minden tekintetben correct rendszerének tartani; azt hittem, hogy a közös érdekek tárgyalására valamint a nyugati országokban, úgy nálunk is hamar nyílik alkalom.

Hazafi kötelességnek tekintém tehát kettőt nyilvánítani: azt t. i., hogy a 15-tös bizottmány munkálata, a közvélemény szerint, a kialakulásnak már szélő pontjáig ment; és azt, hogy ha a tárgyalás előtt nem nevezetik ki a ministerium, s az nem teszi létezésének kérdésevé a 15-tös bizottmány pontozatainak elfogadását: akkor a Deák-párt csatlakozni kisebbségben fog maradni, ha nem is a 67-tes bizottságban, de az országgyűlésben.

A "Debatte", noha aggodalmainak fontosságát érezte, szerette volna azt hinni, hogy csak tüntetek, s a kormányt ijesztgetem; pedig noha gyakran szoktam névtelen cikkeket közleni, nevetem éppen azért irtam azt, hogy, ha esalatkoztam, könnyelműségemért sajnos a közvélemény.

Azóta a viszonyok még kedvezőlenebbekké váltak. A bizodalom csekély maradványai is eltűnedeznek. Azon párt, mely a 15-tös bizottmány pontozatait nemcsak hiányosnak, de veszélyeseknek is tartja, fáradozásait naponkint mind inkább látja a siker által koronázva. S ifjú erélyét, mely a jövőben bizik és az akadályoktól vissza nem dőbben, nagy mértékben gyámolítja a kormány azon megfoghatatlan passioja, hogy nem akar sem törvényesen létezni, sem határozottan vélekedni.

Másutt a kormány magát elvesztettnek tartaná, ha az országgyűlésen helyette mások vinnék a vezér-szerepet.

Nálunk a viszonyok oly állapotot idéztek elő, melyben még a nagy elméjű és szónoklatti képességgel bíró kormányfőnk is azok közé kénytelenek helyezkedni, qui se nequiter humiliant, s ha a karzatokra el nem jönnek a vita meghallgatása végett, akkor a hírlapokból olvassák el, hogy mi történt ott, a hol nekik kellene a történelmet tettekkel gazdagítani.

Másutt a kormány siet tudatni akaratát, hogy előkészítse az elmélet, s a többséget magának bizottsága; de Austriában még kegyeltesik az a cfoffos eszme, hogy a kormány véleménye meg se tudassék, míg az idő rajta tul nem haladt; s anti-qualitása bevezett tényként nem tűnik fel.

Országgyűlésünk mult ülésszakán láttunk részint a mi pártunk padjain, részint egy külön, de kiadad zugban, oly férfiakat, kik rendszerint velünk szavaztak; csak hogy előbb elmondák, miben

különbözik nézetük a miénktől, és mily eszméktől válnak el azért, hogy velünk lehessenek.

Ezen distingvált helyzetű és talentumos egyénekre az a hír terjedt el, hogy ők tulajdonképp a kormány nézeteibe be volna áratva. Összesen mintegy huszadrészt tehetők országgyűlésünknek. Akár igaz volt, akár nem azon feltevés, hogy csakugyan voltak törvényhozó termükben a legfelsőbb intenciókat tudó vagy gyanító egyének: vajlon lehet-e oly optimizmus, mely azon kecsesetessel táplálkozik és ámtisa magát, hogy ily egyszerű módon, a legfőbb egy rescriptum lektüldésével rendezni lehet a közös érdekek tárgyalását?

Vagy talán a mit a kormány elmulaszt, azt teljesítse a Deák-párt, melynek a kormányhoz semmi köze, s mely végtére is szabadelvű és ellenzéki, s mérséklésének más díját még eddigelő nem vette, mint azt: hogy a mikor fékezte a szélső nézeteket; ugyanakkor a bécsi intenciók állandólag a baloldal malmára hajtották a vizet?

Lehet-e tőlünk azt várni, hogy más tévedéseiről magunkat ostoroztassuk?

De mondják Bécsben — addig nem lesz miniszterium, míg a közügyek kielégítőleg nem rendeztetnek.

Elhiszszük.
De — utóljára is mindennek meg van a maga ára, melynél érettebbet adni dűreség volna.

S nem látjuk át, hogy egy egész párt is mért ne vonulha vissza a tevékenység és indítványozás teréről, ha fáradozásainak és áldozatainak eredményei ellene fordítottának, s ha a mások baklövéséből eredt kisebbségénél fogva, a parlamentarismus kívánalmának téend eleget azzal, ha oly térről vonul vissza, mely különben is őt többé meg nem illetné.

Azt senki se várja tőlünk, hogy — mint 1861-ben történt, ellenfeleinktől kölcsönzött szavazatokat fogadjunk el azért, hogy őket az indítványozás és fűszerepítel kellemetlen és tán kockázatos dícsőségétől feloldozzuk.

Levelezés.

Árkos, oct. 16. 1866.

Az uralkodó epemirig, vagy is — illetőleg nevezve legtöbb eseteknél — epélő, meglátogatván ezuttal Háromszék több helységeit, változó, egyes, csoportos, folytonos, vagy szaggatott jeleneitvel bámta, bústá, sőt gyászra is kényszeríté az embereket. Legtöbbször e fölül a népnél az a vélemény, hogy nem árt egy kis gyérítés a túlságos szaporodásra, mert már a sok ember kezd nem élni egymástól; de az efféle szöjések inkább a távolibb esetek felett hangzanak el. Kihez közel jár a cholera, nem a mások halálán kezd örüdeni, hanem saját életét kezd féltetni, kevés kivétellel, nevételesen is. Aggódik, szorong az ember többemű csapások lehetősége, vagy uralkodása fölül, de mikor élete és megmaradhatása fölül két-ség kezd szívet szorongatni, mikor néhány óra alatt gyorsan leforogni látja borzasztó példányalakokban az élet kerekét; bármint akarja is magát rendbeszedni, bármennyi okot találjon is, melynél fogva magát a vesztől mentesülni hinné, meg kell döbbennie. Már aztán, hogy az az élet, melyet az ember ekkép kezd féltetni, cinikus nevezet szerint rongy élet-e? vagy pedig huszáros nevezet szerint

gyöngy-élet? nem szenved semmi megkülönböztetést; elég az, hogy élet az mindenkinél, mint isteni adományok legdrágábbika. Végtelen sok esetk-nél bebizonyul, hogy nyomorult teremtmények vagyunk; de sehol sem oly kiviró és százanadó e sor-sunk, mint az életválságnál.

Másemű rendes körjelenetek nem bannak el oly ádázul az életreményről; azokból az emberek többször ki szoktak gyógyulni; azokba beléestünk, jó reménnyel békésen szenvedjük és átéljük; vagy pedig a jobbrafordulást hisszük egészen az érzékek eltomplása perczéig, e perczen tul pedig az üntudat eltűnév, már nincs is helye a félelemnek: de a cholera, mely egy lélebbintés, egy gyuladása eset által az embert azonnal a halálos fokozatba sodorja, nemcsak az élet, hanem még az életremény is rendkívüli bajba jött.

Ilyenmű baj bánta sokakat vidékünkön a nyári idősazon, s ezek között Árkos helységünk se lön megkímélve; hanem a mint a többi meglátogatott helységeknél később kezdének itt az esetek fel-tűnni, gyengébb mértékben is mutatkoztak. Helységünk számlál 1700 lelket és ebből a közelebbi hat hetek alatt fordult elő oly eset, a mi tudunkra esett, huszonöt; és ez mind így folyt f. hó 11-éig, mely időfolyam alatt a folytonos szárazság légünk topicus cholera tulajdonát fenn is tartotta. A mondott esetek vagy nem voltak oly mérvűek, hogy egykönnyen vészesekké válhassanak; vagy pedig a nehezebb mérvűekké válhatókna az instructio-nalis örködés oly éber, az elbánás oly gondos volt, hogy senki sem halt el. Pár nehéz esetenél a szék-physicus és székchyrurgus urak igen kedvező eredményvel jártak el.

Hanem — tán a szárazság tetőpontjánál — f. hó 11-én egyszerre három nehezebb esetről értesültünk: egyik egy 30 évesnyi kora férfi, másik egy 46 éves özvegy nő, a harmadik 75 éves öreg: az első sikerült kiizzasztannak és megfordult; a második már a hirtétel előtt szeszhez, s aztán rhumhoz jutván, másnapra belrésze brandot kap-tak s 36 órára elhalt, egész derekának bőréen a brand általános szederjességben ütven ki, s kezei elránzosodván; (ezt a sirhoz kíséresi utban vize-gálta meg egy a végre kinevezett orvos ur, kopor-sóját felnyitván) a 75 éves aggott öregnek mind kora, mind elhagyatottsági helyzete, mind más kör-ülményei olyanok voltak, hogy neki is el kellett halnia, a mi nem is csoda.

És így 25 tudott esetből csak 2 halt el; ha-nem a többiek közül egy még ma is — négy hét mulva — fekvő beteg, mert fel kezdvén gyógyulni, magát megerőtlette, s annyira el van esve, hogy nincs remény hozzá. De a 25 esetből van néhány olyan is, mely nekünk nem jelentetvén, valóság-ról világosan győződünk meg, s nélkülünk látták el vagy övéik, vagy ők magukat; a mi nem csoda, mert a nép a kórral ismeretes az 1848-beli esetek-ből, mikor is e helységben minden 10-dik egyén elhúzza vala a cholera. Megjegyzem, hogy falvánk patakfolyásos hosszu árokvolgyben fekszik, mi is az annyszori cholera okozhatja légében.

Azonban meg kell jegyeznem, hogy mikor az orvostan cholera ismeretében és cholera és cholera könnyebb esetben; a 25 esetből csak négy volt cholera, a többi cholera. Hanem ezeken kívül szá-maltalan panaszokdát gyomorfájdalomról és hasme-nésről; kiknek ahoz képest tettük javaslatainkat, ajánlván az izasztást is; volt eset, hogy ez átment

cholera, vagy cholera kóralakba; lehetne tehát nevezetnek e leggyengébb alakot: cholera chennek.

Azért irtam le mindazt, mi csak eszembe ju-tott, ennyire, hogy szükség esetében magát bárki is tájékoztassa.

Most négy nap óta a délnyugati szél fűt, s az este esett is és senki sem cholerasodott meg. Elszűnését reméljük.

Kiss Mihály.

Különfélék.

* Csak alig most említettük a hordár-inté-zet felállítását, már ismét egy újabbat jelentetünk be, s ez „A nyilvános árverező-intézet”, mely kö-zelebről életbe fog lépni, s megkezdí működését. A ki lomjaitól a nélkül akar megmenekedni, hogy személyesen bíbelődjék vele, annak az intézet cse-kély árért szolgáltatára áll.

* Reményi Ede bukaresti ntja után is-mét meglátogatja Kolozsvárt, addig is nem lesz érdektelen olvasóink előtt jeles művésztünk életfajra, melyet kivonatban közlünk: R. E. született Borsod-megyének tősgyökeres magyar fővárosában Miskol-czon 1830. évi július 15-én. Első nevelését Egerben nyerte — hol a zenészet iránti hajlama jókor fel-ébredt, mindazáltal oly reményekre — melyeket később valósíta — nem jogosított. Zeneiskolait a bécsi konservatoriumban jeles sikerrel végezvén, 1846-ban Pestre jött és itt a nemzeti színházban, hol most 14 évvel később annyi tapost, annyi ko-szorut aratott, hallatá először hegedűjét. Leggyak-rabban játszott ekkor a gyűldében, hol akkor a főváros nevezetes és később nevezetessé vált férfai szoktak volt összegyűlni: játéka már ekkor nagy figyelmet ébresztett. Az 1847-dik év aprilis havá-ban Párisba, onnan Londonba utazott, hol a „The-atre Majesty” operaház karmestere szerződtette; — de e kedvező állásától nem sokára megvált, — és az 1848. év tavaszán érkezett hazájába, melytől 1849-ben újra, bizonytalan időre és vérző szívvél búcsút vőn. És itt kezdődik művészetének új világa. Bejárta Európa és Amerika nevezetesebb városait, hangversenyeket rendezvén, és játéka által elbájol-ván a közönséget. 1852-ben Veimárba utazott, hol Liszt-nél másfél évet töltött; szorgalmát a zenészet nemesak gyakorlati, de elméleti részére is fordít-ván. Veimárt az 1854-dik év elején elhagyta — és utolaj a brittek harmas szigete felé tartott, hol másfél évi kúrta alatt — hegedűjének varázs ha-talma által meghódítván szíveket — 1855-ben Lon-donba érkezett, hol — sokak mellözésével, minden pártfogó nélkül — a magyar művész az angol ki-rályné 6 felsejé solo-hegedűsül választaték. Né-hány év mulva visszatért hazájába, hol mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadták. Valódi diadal utat tett akkor. Olvasóink emlékezhettek azon rop-pant hatásról, melyet nálunk 1860-ban keltett. Ez időtől fogva többször járt külföldön, hogy újabb babért szerezzen a magyar művészet számára, s pár nap mulva megy Romániát meghódítani.

(Necrológ.) Csik-vacsárcsai Balás Katalin, férje csik-szent-mártoni Booskor Mihály országos ügyvéd és gyermekei: Ilona, Ádám, Kálmán, Béla és Bálint, egy kir. főkörmányszéki jegyző vacsárcsai Balás Károly mely bánattal tudatják elfeledhetlenül szeretett anyjuk, illetőleg nagyanyjuknak, királyi főkörmányszéki jegyző, néhai Balás József

nyugdíjas özvegyének, született Booskor Bor-bárának folyó 1866. évi october 16-kán, dél-eltől 6 órakor öregség és 9 napig tartott bélhagy-máz okozta betegség következtében munkás és ére-nyes életének 75-dik évében, melyekből 24 évet boldog házasságban, 27-et pedig özvegységben tö-ltött, csendesen lett elhunyt. Földi részei e hó 18-kán reggeli 9 órakor fognak a csik-szent-mártoni templom kerítésébe elhelyeztetni, s ugyanakkor lel-keért az engesztelő áldozat a helybeli templomban, folyó hó 19-kén pedig d. e. 10 órakor Csik-Som-lyóm a sz. Ferenczrendi atyákban fog a mindenek Urának bemutatni. A béke anyala lebegjen po-rai fölött! Csik-Somlyón, oct. 17-kén, 1866.

* Gyulai táborsernagy unokaöcsését, báró Edelsheim altábornagyot örökre fogadta.

* A katonai szolgálat megváltásáért fize-tendő összeget illető helyen a jövő 1867-dik évre is 1000 forintban állapíták meg.

* A bécsi rendőrségnek végre sikerült f. hó 10-kén a gr. Széchenyi Ödönnél Pesten elküvetett betűrés nyomába jőni, mely alkalommal 10,000 forint meghaladó értékű ékszereket loptak el, s pedig egyik bécsi ékszerárúsnál 600 forint értékű gyémánt melletti és fűlfüggők találtak, melyek e tolvajás-ból erednek s egy magyar ruhas, körülbelül 30 éves férfi által adattak el, ki magát bizonyos gróf-nó komornokjának állítja.

* Sarolta mexicói császárné egészségi ál-lapotáról Triestből következő tudósítások érkeztek: „A szűkséggé vált elszigeteltséget eddig a legjobb siker kísért. Miramare elkülönözöttsége lehetővé teszi egyszerűsége s fenséges asszony elszigetelt-ségét, másrészt pedig a szabadban való mozgást. A séták, melyeket a többi napokban a kertben tőn, szórakozást nyújtottak és sokkal járultak a magas beteg nő felvidítésére. Mindazonáltal a téveszmék folytonosan tartanak. Ilyenmű betegségnél egyeb-iránt a gyógyulás csak hosszabb idő lefolyása után remélhető. Dr. Richter Gyula a bécsi gyógyinté-zet igazgatójának egykori segéde oct. 19-kén Mi-ramareba érkezett.” Olasz lapoknak Triestből ír-ják, hogy a sz. atya naponként tudakozódik Sa-rolta császárné egészségi állapotáról, s nagy rész-vétet tanusít.

* (A szakál történetéhez.) Mint mindennek, úgy a szakálnak s azt ezt gyakran változtató di-vatnak is meg van a maga története. Érdekese-k Franciaország különböző szakálfordalmai. A Me-rovínges pecsétjein III. Childbertnek a legnagyobb szakála van. Childeric, Nagy Károly és a Karo-lingek lassankint rövidebbre nyírták. Egészen le-borotváltatott a Capetínges alatt, s így viselték a 13 dik századtól Valois Fülöpig. Ekkor újra a ho-z-szu szakálak csillaga jött fel, általános visele-re azonban csak I. Ferencz alatt jutottak, midőn kúrta haj s a lehető leghosszabb szakál volt a divat. IV. Henrik alatt, már csak a régi szokásokat tisztelt köz-ségi előjárónál volt látható e viselet. Az átme-net XIII. Lajos alatt alig volt észrevehető. Midőn Bassompierre marsal 1842-ben 2 évi rabsága után a bástilleből kiszabadult, így szól: „Minden úgy néz ki a világon, mint ezelőtt, csak a szakálvise-lés változott. A Frondok időszakában Mathieu Mole első a hosszú szakáll melléknévet kapta. XIV. Lajos alatt az egész arcz beretvélva volt. A nagy forradalom alatt előállt a hajusz és spanyol szakál, hogy a császárság alatt eltűnjön. Az 1830-diki

Nagyág az erdélyi bányászat e fontos helye már nincs távol.

A mint a sziklák és fatörzsek, gyökerek által behálózott ösvényen mászunk, hataikon kosarakban fát cipelő szamarakkal találkozunk. Ez a legol-csább s egyedül faszállítható mód e vidéken. Föl-érve a Csetrásra, sajátos jelenet tűnik föl. Az ember fent áll, egy roppant hegy csúcsán — egye-dül, mint Prometheus, lebilincselve. Menekülés se-hova nem nyílik. Lábnak alatt a bokros hegyolda-lokba felhők kapaszkodnak. Képzettünk mindannyi tündérhőgyet lát, kiknek hoszu zászlaja meg meg-akadva, rongyokba foszlik. Azt hinnők magunk va-gyunk, egy idegen, ismeretlen világban, lidérczök járnak körülünk villitanczot... feleltünk ég, alat-tunk ég... s a nap sugarai tikkasztó melegt áraszt-anak.

Egyszerre egy hegyoldalból lanya szellő tör elő. A ködlepel enged az ismeretlen jövevénynek, folyton üztve mind fölébb és fölébb emelkedik vagy a hegy kanyarulatok közé szorul s eltűnik, mint egy menekülő szellemserég. Látjuk, mint zo-rulnak a felhők folyton összább a hegycsúcs felé, melyen mi állunk. Nemsokára nedves parát érzünk, míg végre maga a ködréteg egészen behálóz, elföd. Előbb a nap heve, és most e hideg, nedves lég — valóságos gőzfürdőbe juttat. Körül vagunk véve egy ellentől, mely három lépésre is minden kilátást elvesz.

Dé ez állapotunk nem tart sokáig. A köd felhő fölébb száll és alattunk terül el a sajátos, meg-lepő falu, Nagyág; a távolban kivehetők a bányák s még tovább egy vidék pompázik, melynek csak nagyszerűségén bálmulhatunk. A völgyi lakok vi-dám fehérségben megtörnek a nap sugarai s üszve-rődve a fejünk felett tornyosuló ködrétegben száz-szoros szivárványt képeznek, mintegy áthidalva az óriás hegyeket. (Folytatjuk.)

TÁRCSA.

Lapok úti tárczából.

Lukács Bélától.

A Brázahegy és Bányái. Gálbina s a néprege. Mada s a népszokás. A Csetrás hegységek. Tetején a köd játéka.

Korunk szelleme tőlünk már többet kíván, mint atyáinktól.

Atyáink megvédték a hazát... ész- és erővel. Nekünk, a mellett, hogy „a hazát kockázatat-nunk nem szabad”, még azon kötelességünk is van, melyet a haladó kor reánk rov...

Nekünk a hazát ismerünk kell... Ismernünk kell kincseit, gazdagságát, saját-ságait, szóval különbözését egyéb országoktól: hogy felfoghassuk, ápolhassuk valódi érdekeit. Ismernünk kell gazdag történelmi múltját, mely egyes helyekhez tapadt, hogy felfoghassuk a jelent, munkálkodhassunk a jövő érdekében.

Régi szemrehányás, hogy sokat álltunk tőle-nül. Rég piríták azt arcunkra, hogy hazánk kin-cseire külföldiek figyelmeztetnek minket, hogy e haza gazdagságából a külföld gazdagodik. Régi vád, hogy a tudományos világ előtt hazánk egy gazdag, igen gazdag — de ismeretlen muzeum.

Ismerni a hazát, melyen ifjú szívem egész herével csüngök, egyik fő vágyam. Átjártam már nagyobb részét... láttam kincseit és még inkább megszerettem, mert e föld a munkás kézt koldusul nem hagyja... láttam a letűnt idők komor emlékeit és az ily történettel bíró nép jövője iránt új re-ményt merítetttem... láttam e kis hon népeit és meg-győződésemmé vált: jobboldal, miszerint e népek

azért volnának egymás közű rendeltetve, hogy egy-mást megemésszék... Sok elvet, gyönyört — még több tanulságot éreztem bolyongásaim alatt.

Kiindulási pontom Zalathna volt, mely a kö-zel mult sebeit még hordja magán, s melyet jó — de furcsa nép lak. Nagyágnak szándékoztam innen, a legközelebb uton akarván kiérni a nyugoti hava-sok folytonos, de örökké változatos lánczatából. A keskeny sokkép veszélyes ösvény a Bráza neve-zett hegy mellett visz el, mely a vidéken mesz-szire ellátszik, erdőkoszorús, imponáló alakzatával. Sűrű, civilizálatlan tölgy erdőben apró, ügyes mo-kán lovaink fagyókérrel fagyókérre másznak s ki-bontakozva belőle, jobbra magaslik a már említett hegy, odvas bányalukáival. Vezetünk — egy öreg erdősz, ki már az utasok vezetésében lovával együtt megöszült — ezekre mutatva, figyelmeztete, hogy ama bányák egykor igen gazdagok valának.

— „A tűz — 1848 — előtt néhány évvel — mondá — egy pájtással erre jártam. Ó ama bá-nya felé hívott. Oda érven, megkért, maradnék künn s vigyáznék, ha nem jö-e valaki. Én a bányászj előtt rigoztam — ő meg bement. Nemsokára kijött, kalapja s egy általvetőben feketés porondot hozva. De biztosítom őnt, nem nézett ki másként, mint eme fővény alattunk. S azal hazamentünk. Egy szomba-ton, vásárkor, találkoztam vele, a kocsmába hiv. Bemegyünk. Előrendel egy „paratyát”, elő a máso-dikat, végre jó kedvünk kerekedik. Felhatalmazott, hogy igyam, a mennyit akarok... És még két ara-nyat nyomott markomba. Miért ezt? kérdém. Mert örködött akkor a bányánál, volt a felelet. Amaz el-vitt föld, igen gazdag aranytartalmu volt.”

A vidék tágu, és a különféle csoportozatok költöbbsz színezetet adnak neki. Közép-Almás a völgyben marad lenn, mely köröskörül magas fen-yvesektől záratik, mintha az égbolttal tartanak válla-kon. Jobbra egy magas szirt emelkedik. Neve a

mészkösziklának Gálbina, s az eső veres és sárga csíkokkal ékít föl, melyek százszoros szint játsza-nak a nap sugaraiiban. A nép azt hiszi, egy uzsorás aranytömege volt, de az Isten — mert rossz módon szerezté — épp a perczben, midőn az uzsorás gaz-dagságában gyönyörködött, büntetéskül értéktelen sziklává változtatá. Tüvében maig is él — a néphit szerint — az uzsorás családja. Az egyszerű gunyhó a szép szikla oldalában, mellette elrohánó kis hegyi patak festői képet nyújt. Balra egy kis völgy ta-lalban Mada terül el, mely híres cseresenyéről, e faluban azon — különben a magyar és székely vi-dékeken is divó népszokás uralkodik, hogy a férfi mindaddig nem házashozhatik — s feleséget nem is kapna — míg saját természetű hét oltoványáról hét gyűmölcsöt nem visz kedvesének. Honnan az ily szép és sokértelmű népszokás e durva nép, e vi-lágtól elzárt vad vidék közt?

Egy jókora völgybe értünk, melyet a bálsai patak képez, honnan fokozatos emelkedésben már látszanak a nagyági, úgynevezett Csetrás hegysé-gek. A felmászás fárasztó, meredkségek mián. Mint lépcsőzet emelkedik fel az égnek többszörös hegyesportozat, mintha óriások akarnának oda, a menybe törni. A legutolsó Csetrás csoportozat tő-vében egy csatorna látható, melyen át a víz iszo-nyu mély, az egész óriás hegyet átfutó bányába siet, onnan a nagyági tavakba gyűlve, melyeknek vize a zuzdák számára szükséges. E bányatregen át sokan jártak a császári bányába, mikor ott az úgynevezett bogáta, a tellur, Nagyág e nevezetes és gazdag ritkasága, bőven jött elő, lopni; e mián egyszer a zalathnai hörtönökben 30 tetten kapott sinylett.

Az eddigi mészhomokkővet és palát, már aszkó — trachyt — néhol petykő — porphir — vál-totta fel; az erdők ritkábbak, köröskörül meztelen sziklák merednek magásra s a meredélyes hegy-ség oldalán übe rakott fatömegek jelentik, hogy

forradalom megint meghozta a szakál és bajusz országslását, mi mai nap is fennáll.

Az andocsi templomról s annak maga igazolása. Mint a hírlapi közlésből tudjuk, folyó évi augusztus 17-én viradóra az andocsi szent Ferenczi szerzet temploma megrabolatott s 36 darab arany- és ezüsttérmet, melyek emberi testrészeket, u. m. kéz, láb, szem, szív stb. ábrázoltak, egy 1 1/2 láb hosszú arany nyaklánc, két nyakgyöngy stb. lopattak el. A gyantú a templomfestő izraelitákat érte, azonban 12 nappal később, aug. 29-én L-r Sándor d. e. 9 órakor a váci székesegyházban hasonló, mintegy 100 frt értékű kártételen kapatván, a váci híres toronyba záratott; itt bizonyos H. András csaukatván mellé, ennek bizodalmasan közölte, hogy ha kiszabadul, Vácra a lövöldöző háznál a cifra gyaloghíd alatt talál ezüst holmit papírba s azt rejtsse el. L-r Sándornak e titkát H. András felfedvén, a hatóság a kitűzött helyen oly tárgyakra bukkant, melyek ismét más templomtárgyak valának; hogy ezek honnét valók, H. András kinyomozni igérte, magát becsuktatván újra, L-r elbeszélte, hogy ő az andocsi kápolnából lopta azokat, Vádlott eleinte tagadott mindent, aztán töredelmesen bevallotta, hogy ő Andocsba közél egy pusztán uraság gyermekei-nél nevelő levén, mivel szerette a mértant, természetant, géptant, még 1846-ban mint tanuló lég-hajó tervet adott be az akadémának „Schedel“ ur kezéhez, később Vidacs gépésznek centrifuga gép s szélmalom-tervet; három év előtt az osztrák hadügyminisiteriumnak új golyómintát s a löpor cél-szerű fellobbanása, a puskacsőveknek gyors használ-tatára való átalakítása terveit adta be, de sehöl si-kert nem látott; átment a villanyosság tanulmányo-zására, száraz villany-galvány batteriát kívánt ké-szíteni, mely epochát képezne, ez mint száz s ál-landó a legerősebb villanyfolyamot képes előállítani, a gőzgépeket, mint költségeseket, nélkülözhetővé tenné, 100% olcsóbban dolgozna, képes lenne a vi-zeket szétbontani, durrleget kifejleszteni, melylyel melegíteni, fűteni, így vele fát s kőszentet pótolni lehetne, világításra is hasznos volna s ezerféle alak-ban lehetne használni. Vádlott ezen eszmével mil-liókat akart boldogítani, dicsőségért s anyagi hasz-náért küzdött, de nem talált pártfogolást sem fenn, sem alant, ekkor jött reá a pénzszomj, a szeren-csétlen gondolat, hogy templomokat raboljon, pénzt állítson elő, s ha sikerrel dolgozik, tervét kiviheti, visszafizeti sokszorosan a kárt. Találománya tervei vitték bajba őt, ki különben tanítóságból élt 1848 óta. Augusztus 16-án Andocsra, míg a barátok honn nem voltak, a zárda folyosójáról a mellette levő kápolnába a harang kútjával segélyével ereszke-dett le. A lopott tárgyakkal a kápolna-ajtón jött ki, azokat Pesten olvasztotta fel s adta el, úgy ment Vácra; hol hasonló tetten elfogattak. Vádlott ügye P—megye törvényszékénél tárgyalatik s vé-dője, a vádlottban szunnyadozó erőnek kitudása végett, őt Potzval és Stoczek szakértők által vizs-gálva bocsátatni, addig az ítélethezát irányában fel-függeszteni kérte, mert attól sokat feltételez, hogy vádlott az elmondott czél palástja alatt-e, vagy e célja sikerítésére vetemedett a templom-ok megtolvajlására. Eredményéről később.

(*) Nemzeti színház. Szépne, Mátrai Laura asszony első föllepétől „Lowoodi árva.“ A hálás czimszerepben Mátrai Laura asszony minden tekintetben kinyerte a közönség tetszését. Szerepét a legapróbb részletéig kiváló figyelemmel s gond-álattal kezelte. Alakja szép, hangja rokonszenves, arcz-játéka kifejező, nem kapkod a hatás után, hanem nyugodt, átgondolt játékkal nyeri ki a méltánylat tapsait, melylyel közönségünk nem is fősvényke-dett. A lordat Draguss a szó szoros értelmében el-jettette, valóságos árnyéka volt Roschesternek. Az örökös hánya-vettség legfényesebb bizonyossága volt, hogy szerepe jellemét nem értette. Nagyon jól te-szi, ha közelebből vagy egy Schakespearei szerep-ben tűnteti ki jobb erejét.

„Fenn az ernyő nincsen kas.“ Ezuttal Rejteiben Timár volt bemutatva, ki kétségen kívül a vidék legügyesebb széles galleriája. Az első fel-vonásban egy kicsit gőzörel haladt, — a mi az első fellépés sajátos hatása lehetett, később azon-ban kitűnően kezelte szerepét. Bercsényiné azt a kis szende leánykát olyan természetes egyszerűség-gel adta, hogy szinte kifogástalan volt játéka.

Felhívás.)

A rettenetes emléktű königrázi esata hire min-denkre megdöbbsételeg hatott, s minden nemesebb emberi érzelmel felhívott sebesülteit ápolása érde-kében minden munkásságot igénybe venni. Így a tettekben gazdag érdemű hazafi, keresztény gróf Bethlen Károly ur előkészületeket tett Bethlenben kórházat állítani fel. E végre a többek közt mlgs Zsombori Jánosné szül. gr. Tholdy Róziának urhölgy 8 nagyságát is megkérte segélygyűjtésre, ki is so-kott kegyességével a radna-szentgyörgyi fűrdődény alatt 11 frtot gyűjtött. Azonban e bethleni kórda felállítása szükségfeletté vált, s így ez érdekelt összeg vissza volna adandó a kegyes adakozók-nak. De ez lehetetlen, mintán némelyek „valaki“ s már ismeretlen jelek alatt írták be adakozásaikat. Innen a mlgs grófné ezennel felhívja általam az

(*) Tisztelettel kérek a „Korunk“ t. cz. szerkesztőségé-nek felhívást lapjába közölni.

érdekelteket, hogy 30 nap alatt, jöv. nov. 20-ig nyilatkozzanak, hogy könyöradamányukat hova ki-vánják fordítani, mert különben ezen összeget az 1856 dik évben tűzvész által megrongált s már már végromlás előtt álló sófalvi ev. ref. templom-torony segélyezésére fordítandja. — Csekély ugyan ez ösz-szeg, de hányszor nem ad enyhet a forró, naplan-kasztotta növény életének a gyöngyöző harmat-csepp, míg megjön a lanyha eső!

Kentelke, oct. 20 kán, 1866.

Vályi Elek.

Politikai hírek.

Austria. Bécs, oct. 25. A „Debatte“nak írják helyből: Bizonyára nem kerülte ki figyelmét, hogy a „Presse“ ismétellen is hozott részletezett je-lentéseket állítólagos határsérelmekről, melyeket kir. porosz katonák az osztrák határon elkövettek és a josephstadti várág hatoltak volna. A levelező hiteles helyen tett tudakozódás után állítja, hogy mérvadó körökben ez ideig erről mit sem tudnak.

Angolország. London, oct. 16. A „Daily News“ Goluchowszky grófnak Gácsország kormány-zójánul kinevezését nagyfontosságú ténynek tekinti, mely miatt támadt aggodalmát nem képes elrejtteni Oroszország, az az Oroszország, mely a lengyel nemzetséget birodalmából kiirtani szeretné. Oly kér-dést — mond a „Daily News“ — a mely él, nem lehet eltemetni. Austria csak Oroszország ellenében igyekszik magát fedezni, és ime, akaratlanul fel-ébreztü a lengyel kérdést. Bismarknak bizonyosan nem volt szándéka, hogy a lengyel kérdést új élet-erővel táplálja, de nem kerülhette ki, ha egyszer a nemzetségek elvétel szövetkezett. S ki tudja, nem fogja-e még Bismark vagy utóda Lengyelor-szág helyreállítását eszközölni. 1859-ben Poroszor-szág akadályozta magatartásával Velencei fűszaba-dítását, 1866-ban meg maga szabadította fel. Ha Európát a nemzetségek elve szerint akarják re-constituálni, akkor Lengyelország nem maradhat így szétdarabolva és elnyomva, mint most van.

Franciaország. Páris, oct. 17. A „Köln. Ztg.“nak írják: „Mint hallani, a kormány szán-doka a kamara ülésszakát lehetőleg megrövidíteni. Ugy látszik, hogy mindent el akarnak követni an-nak megakadályozására, miszerint a külügyek, kü-lönösen a mexikói kérdés, hosszabb vitatárggyá ne legyen. A költségvetés és a hadsereg újászerve-zése fogják a vita főpontjait képezni, és a kor-mány be akarja bizonyítani, hogy Európában tul-sulyát még nem veszítette el.“

A lengyel kérdés feléledéséről a követ-kező érdekes párisi tudósítások érkeztek: „Czartor-iskzy herceg Bécsbe megy, ott kieszaközölné, hogy állandóan Austriában tartózkodhassék. Majd Lembergben, majd Krakóban szándékozik lakni. A maga elé tűztört küldetés oda megy ki, hogy a bé-csi udvar jóakaró czéljait előmozdítsa az által, hogy honfiát befolyása, s tekintélye által a mérséklet, elővigyázat, türelem és a ruthenek irányában bé-külékenység szoros korlátai közt igyekvendik tar-tani. Czartoriskzy hercegnek elutazása előtt Biar-ritzban fontos értekezése volt a császárral, s minthogy igen valószínűleg Bécsben is el fog a csá-szár által fogadtatni, fel van hatalmazva, hogy Na-poleon császárral beszélgetése tartalmát mondja el Ferencz Józsefnek. Ezen értekezés egy részéről egyik párisi levelező kitudott egyet mást. Európa helyzete olykép alakul, hogy a francia államhata-lom érdekei sok tekintetben függnek össze Austria hatalmi consolidálásával, s a bécsi politika sikeré-vel. Osztrák politikuskok észrevették a keleti kérdés közlegését s úgy látszik, kezdeményezék óhaj-tanak lenni a lengyel kérdésben. A francia udvar s de Monstier mindent elkövetnek, bizonyos berlini program fűtvevei daczára, hogy a keleti kérdés-nek a legközelebbi időben felmerülését meggátol-ják. Napoleon császár Ferencz József császárnak ajánlja, hogy e dologban igen óvatos legyen s el-ne hamarkodja magát. Attól tartnak, hogy Orosz-és Poroszország Austria lengyel politikája ellené-ben ellenséges állást foglaland, a mely Franciaor-szágot a jövő évben megzavarhatná, s még készü-lletlen találód; attól tartnak kiválképen, hogy Orosz-ország álizgatók által Gallicziában kitérést talál-ejtődzetenni, a mit Austria elnyomni lenne kényte-len; végre, hogy az osztrák kormány legújabb rend-szabályai oly elszigetelt tényt képeznek, mely sem az osztrák alkotmány kérdések megoldásával szoros összefüggésben nincs, sem meg nem fel bí bizonyos már megállapított szövetkezési rendszernek s euró-pai combinatióknak. Czartoriskzy herceg, ki a bi-arritzi sugalmakat Bécsben át fogja szolgáltatni, Gallicziában még félhivatalos küldetést is teljesi-tend a francia kormány részéről az által, hogy egész erejéből azon lesz, hogy mindenfelől vissza-tartóztatson mindennemű elhamarkodástól, s az osztrák kormánynak megkönnyítse lengyel politiká-ját az összes, mint látszik, még elhatározatlan al-kotmány politikájába, szoros logikával beolvassza-tását.“

Páris, oct. 19. A „Moniteur“ constátálja, hogy Thouvenel halála veszteség a császárra és az országra nézve. Thouvenel neve, melyhez esatolva marad Nizza és Savoya bekebelezésének emléke, a legőszintébb sajnálattal lesz kísérve.

Páris, oct. 21. A császár, a császárné és a császári herceg ma reggel elhagyták Biarritzt. Ő felségeik egészsége kitűnő.

Olaszország. Florensz, oct. 19. Az „Opi-nione“ jelenti, hogy a parlamentbe új általános vá-lasztások nem fognak elrendeltatni. A jelenzei te-rületen a népszavazás után azonnal képviselő vá-lasztások fognak foganatba vétetni. A parlament valószínűleg december elején fog összejönni.

A Humbert olasz hercegnek egybekeléséről szóló hírek egy osztrák hercegnővel Párisban mind-inkább hitre találnak. Azt beszélék, hogy Turin városa Valenciennesben már is egy csipke szőnye-get rendelt meg, melyet a jövődöbeli koronaher-cegnőnek akar felajánlani.

Németország. Berlin, oct. 18. A „Nordd. Allg. Ztg.“ megjegyzi a kurhesseni országos kép-viselő egybehívására vonatkozólag többszörösen nyilvánított óhajásra, hogy az a bekebelezés után többé meg nem engedhető. Az választások az új országgrészekben csak a porosz országgyűlésre, az észak-német parlamentbe és tartományi országgyű-lésekre történhetnek, mely utóbbi intézmény való-szerűleg az új országgrészekben is alkalmasnak fog találtatni.

A „Nordd. Allg. Ztg.“ kijelenti a hírlap-köz-leményeket illetőleg, melyek szerint az itteni angol követ Thile al-államtitkárral tartott beszélgetésben a hannoverai király magánvagyonát reklamálta vagy annak megtartása ellen tiltakozott volna, hogy az illető beszélgetés csak tudakozódás és nem recla-matio jellegével bírt. Továbbá a „Neue Deutsche Ztg.“ azon közleményét, hogy Poroszország Hollan-diához Luxemburgot illetőleg ultimatumot intézett, tökéletesen alaptalannak nyilvánítja; a két kormány viszonyai a legbarátságosabbak.

A lipcei városi tanács a szász királyhoz egy feliratot intézett, mely az ország szomorú helyzetét behatólag kifejtvén, a békekötés siettetését ké-relmezi. A felirat bevezetése a nép termelő erejé-nek benulását adja elő, mely azon áldozatok által, miket a helyzet kíván, kétszeresen van terhelve. Ehez járul a minden anyagi viszonyokba mélyen beható bizonytalanság. S továbbiban így folytatja: „Semmi sem alkalmasabb a nép erejét inkább bé-nítani, a kedélyeket inkább sujtani és minden szel-lemi életet megsemmisíteni, mint a bizonytalan-ság ezen állapota, mint ilyen anyagi szükség, melynek megszüntetésére vagy legalább enyhítésére az általános felfogás szerint csak legfelsőbb elha-tározás szükséges, mely azonban biába varátik. Hogy azonban Szászország a háboru és az ezt nyo-mon követő szükség által, minden áldozatkészség daczára naponkint keserűbb életet él, azt a ránk vetett tekintet megrázóan mértékben igazolja. Ily állapot tartama naponkint fokozza az ebből eredő érintett veszélyeket. De minél inkább bírnak azon tudattal, hogy minden tetteink eddig mindig csak királyi felség és az egész királyi ház iránti odaadás és tisztelet és a hazánk iránti legbensőbb szeretet által határozottak el, annál inkább tartjuk kötelességünknek ezen megfigyelésünket kir. felsé-ged elé nyíltan és igazságosan tárni, mert mi ezen hűségünk ellen véténénk, ha még tovább is hall-gatnánk. Ezen veszélyek, ezen szorongatásunk legbensőbb meggyőződésünk szerint nem szűn-tethető meg másképp, mint a közelmúlt világgrázó tények hatalmának minden tekintetű föltretevé el-ismerése által, és e szerint nem szabad tovább ha-logatnunk királyi felségedet legmélyebb alázattal arra kérni, miszerint kir. felséged méltóztatnék ezen tények elismerésével Poroszországgal a békét meg-kötni, akként, hogy Szászország legszorosabb viszonyba lépjen az északi német szövetséggel, hogy felséged hadseregét szabadságra ereszthesse és hazájába bocsáthassa.“

A „Nordd. Allg. Ztg.“ porosz félhivatalos lap részéről igen különösnek tetsző cikket közöl, ugyanis azt mondja: „A prágai béke megkötése óta azon körökben, melyek részint nyugtalanító hírek által az árfolyamra nyomást tudnak gyako-rolni, részint politikai czélokból Németországban a béke állandósága iránt kétséget íparkodnak támasz-tani, Napoleon császár egészségi állapotát veszélyes-nek költözték és szakadatlanul terjesztették. Mi-őbb alkalommal figyelmeltettünk ezen méltatlan magatartásra, Ma azon helyzetben vagyunk, hogy legújabb és megbízható forrásból eredő közlemény szerint, a császár egészségi állapota legkevésbé sem nevezhető nyugtalanítósnak, és hogy már hosz-sabb idő óta nem érezte magát testileg és szelle-mileg oly jól, mint jelenleg. — Ugyane lap szerint Bismark nov. 1-jére még nem fog Berlinbe vissza-térni.

Drezda, oct. 22. A „Const. Ztg.“ írja: A tegnapi tartott népgyűlés elhatározta, hogy tiltakozni fog az országos bizottmánynál a reactivált rendek összehívása ellen, mivel azok sem jogilag, sem tényleg nem képviselői a népnek; továbbá, egy petitiót állapított meg, melyben egy alkotmányos népképviselőt összehívására a választások azonnali elrendelését kéri.

Berlin, oct. 23. A mai „Staatsanzeiger“ közlésezi a parlamenti választási törvényt, — vala-mint az északi német szövetségbe belépett orszá-gokkal és Mecklenburggal kötött szövetségi szerző-déseket.

Belgium. Brüssel, oct. 21. Napoleon csá-szár az osztrák császárhoz fordult, hogy Miksát, a mexikói császárt, leküszönésére bírja. A bécsi ud-var minden beavatkozást megtagadott. Napoleon megparancsolta, hogy ha Miksa császár Miramarcha

utaznék, a francia csapatok haladéktalanul hajóra szálljanak.

Moldva-Olahország. Bukarest, oct. 21. A konszolk mindnyájan hivatalosan fejezték ki üdv-kívánataikat a porta részéről történt elismerés kö-vetkeztében Károly fejedelemnek, Konstantinápoly-ba való elutazása előtt.

Görögország. Korfu, oct. 17. Kandióból jelenti, hogy az összes török haderő e hó 14-én támadást intézett az apokoronosi kerület ellen; az eredmény még nem tudatik. Az említett napig a fölkelők az egész sziget urai voltak, — Kanea, Retimo és Buso erődök kivételével. Mult vasárnap a fölkelők 400 főnyi erősitést, s 2000 hordó lőport s egy ütő ágyut kaptak. A görög tűzértisztek kö-zül sokan Kandia szigetére érkeztek.

Törökország. A porta és Montenegró közt fenforgott differenciák, mint a „W. Abendp.“ jelenti, el vannak háritva. „A porta a novosolói táborn meg-szünteti, és Montenegró lekütelezi magát, hogy ré-széről azon a ponton nem épített semmiféle erődöt. A montenegrói küldöttek, kik az illető tárgyalások-kal meg voltak bízva és a szultántól elutazásuk előtt Konstantinápolyban el fognak fogadtatni, az osztrák követnek sikeres, javukra tett lépéséért köszönetet szavaztak. Azonban most Szerbia és a porta közt új összeköttözés van támadóban; Szerbia fejedelme, mint táviratilag jelenti, a maga és utó-daira nézve ugyanazon kedvezményeket kívánja, melyeket a szultán kormánya hohoztatni Károly hgnek az elismerő okmányban tett.“

A portával bevezett alkudozások után, Károly fejedelem a Dunafejedelemségek önálló tengerész-teének szükségességét íparkodik bizonyítani. Kon-stantinápolyban sok ideig nem akartak hallani ezen igényekről, különösen a lobogókérdés okozott ne-hézségeket, mely a rendjel kérdéssel együtt félre-tételt. A francia kabinet közbenjárására végre elhatározta a porta magát arra, hogy Károly feje-delemnek hét pánczésk gágyinaszádot engedélyez a Duna közlekedés védelmére. Ezen másodrendű ten-geri hajóraj lobogója a román színekkel fog bírní, a török félhaddal és egyik sarkában a három csil-laggal.

Oroszország. Sz. Pétervár, oct. 17. A hivatalos „Russ. Correspond.“ ismét igen ingerülten beszél Austriáról. Többek közt így szól: „Austria végső kísérletei határozottabb irányt adtak törekvé-seinek, és miután már egyszer kártalanításokról van szó, úgy látszik nem rest utána látni hol keresse. A nyugati hatalmak beegyezése nélkül Austria nem képes reményét valóaitani; ennél fogva ügyesen elő-készíti a közvéleményt, midőn a polonismus mellett nyilatkozik, ezen minden viszontagságok daczára minduntalan feledő s elleneinknek kedvező theo-riája mellett habár a történet megintitotta, hogy a valódi humanitás, annak feladásában áll. Ezenkívül a megfíjodott lengyel faj Austria előlre leendene és egyszersmind földirati fekvésénél fogva Európa védje a moszkovita nagyravágyás ellenében. Így nevezik ma a rokonszenvet, melyet szerencsét-len hittársaink irányában érezünk. Az idő meg fogja mutatni, vajon Austria ezen számítása a legjobb és igazságos volt-e? Mindenesetre még igen távol vannak a bonyodalmak és Austria még sokáig várhatja a rongy-országának saját birodalmá-hoz fűzését, vagy az új népségeket, melyeket a már hozzátartozó különfélekhez egyesíteni akar. A kár-talanítás távol van és az előny bizonytalan — de a bátrányok már most is érezhetőek: Austria magavi-selete által eltaszítja az eddig hozzá hiv népet s egy nagy nép ellenséges indulatát vonja magára, mely az ővéin elkövetett sérelmeket sokkal inkább érzi, mintsem közömbös maradhatna.“

E. Amerika. New York, oct. 11. Pennsylvaniában a választásoknál a köztársaságiak nagy többséggel győztek. A köztársasági párt Iowa, Ohio és Indiana államokban is terjed.

Párisban azt vélik tudni, hogy Észak-Ameri-kában fenyegető fergeteg gyűlik, s hogy követségi, valamint magánjelentések után a kedélyek feszült-sége oly nagy fokot ért el, miszerint erőszakos szakadás és összeköttözés elkerülhetlennek (?) lát-szik. A végrehajtó hatalom elleni északi forradal-lomról beszélnek, melynek kitörésére jellő szolgálva az unjonan egybegyűlendő congressus azon határo-zata, melyszerint az elnök vád alá áll helybeendő, s e forradalom a Johnson hívei és ellenségei közt pol-gárháborúvá fajulna.

Ujabb. A magyar ügyről. Hír szerint Majláth ur, az országgház elnökeinek Esztergamban ugy nyilatkozott, hogy az országgyűlést összehívó leirat közelebből közreadatik.

— A „Ll.“ szerint a magyar kérdés a mi-niszteriumban közelebb egész scena tárgya volt. Majláth látván, hogy a magyar miniszterium kine-vezésének megtagadása nagyon nevelő a határozati párt esélyeit, az államminiszter s politikáját tette felelőssé, s ugy nyilatkozott, hogy ki fog lépni a miniszteriumból.

— A „Morgenpost“ írja, hogy a magyar kér-désben nagy fordulat van, s valószínűleg Majláth leléptével új provisorium fog következni.

— A „Wanderer“ szerint a kormány oly tu-dósítást kapott Magyarországról, miképp kevés bi-ányzik, hogy az egész nemzet az engesztellellen-ség érzelmében egyesüljön.

— A cseh „Tagesbote“ szerint a magyar országgyűlés csak december közepére hivatik össze, addig a német Landtagok által akarnak nyomást gyakorolni Magyarországra. A halogatás főoka, hogy döntő helyen még nincs határozat a politikai fordulatra nézve. Belcredi azt állítván, hogy Magyar- és Csehországgal a kiegyenlítés nem sikerülhet, felvilágosított azonban erőlyes abszolutistamust ajánl, magyar részről egy a Lajthán innen mint azon tuli alkotmányos követelések megadását ajánlja, amott a Reichsrath, itt a magyar országgyűlés határoz az alkotmány reform felett. E lap szerint a nézetek magas állású személyek osztják, a köztük olyanok, kik nagyon közel állanak a császári családhoz.

— Borszt urnak kilátása volna a minsterumba lépni, s ő a magyarok lehető kielégítését javasolja.

— A mint a „Lloyd“nak távirják, a bécsi körökben a Deák-párt utóbbi manifestatioja s azon hír, hogy Deák a vezér-szerepről vissza akar lépni, megdöbbenést okozott.

— Karlsruhe, oct. 23. A kamarák ma az észak-német szövetséghez való csatlakozás kérdése fölött vitakoztak. A minsterelnök kijelentette, hogy Badenre nézve az Észak-Németországhoz való csatlakozás életkérdés s az egyetlen lehetséges út Németország egységéhez. Holnap folytattnak a viták.

— Konstantinápoly, oct. 23. A márvány-tengerről egy török hajóraj indult el kiszálló csapa-

patokkal s lepecsételt utasításokkal. Thessaliába erősítések küldettek.

— Prága, oct. 24. Császár ő Felsége ma este ide érkezett; mindentűt nagy az örömsaj. A polgármester cseh üdvözlő beszédére a Császár cseh és német nyelven válaszolt.

— Bécs, oct. 24. A „Wiener Abendpost“ constatálja, miszerint a spanyol kormány a pápaság oltalmazását illető ösztönzése soha sem vették magukra egy formulázott javaslat jellemét; ennél fogva a császári kormány nincs is arra indítva, hogy azokra bármennyi választ adjon.

— Bukarest, oct. 22. Károly fejedelmet a porta által történt elismerése alkalmából csak az orosz konzul nem üdvözölte.

Gabonaár Kolozsvárt oct. 25-kén 1866.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztabúza 3 frt 76 kr. Elegybúza 2 frt 66 kr. Rozs 2 frt 52 kr. Árpa 2 frt — kr. Zab 1 frt 42 kr. Törökűbúza 2 frt 50 kr. Pityóka — frt 50 kr. Marhabús fontja belváros 12, külvárosban 10 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

October 25-én: 5%, Nemzeti kölcsön 100 frt. 67.45. 5%, Metalliques 100 frt 61.40.—Bank-részvény 716.—. Hitelintézeti részvény 200 forint 150.40. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 128.40.— Ezüst 127.25. Cs. kir. arany 6.09. 1860. kölcsön 79.70.

T. és felelős szerkesztő DÖZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(355)

Árlejtési hirdetés.

A kir. főkörmányszéknek folyó 1866-ik évi october 1-ről 22151 szám alatt kelt rendelete folytán, a N. Szebeni cs. kir. Teréz árva-övelde irodájában, 1866-ik év november 21-kén szerdán reggeli 9 órakor, alább nevezett, az 1867-dik január 1-től december végéig terjedő, egy évre megkivántató szükségletek szolgáltatására, nyilvános árlejtés fog tartatni. A szükségelt tárgyak körülbelül a következők:

I. Ruhakelme:

- 800 rőf 1/2 rőf széles szürke vegyítékű erős posztó,
- 150 „ Spaniolet,
- 2000 „ lengyolcs,
- 100 „ vászon, szalmazsáknak,
- 150 „ sternbergi kelme,
- 90 „ bélésparkét,
- 85 „ fekete kelme nyakravalónak,
- 1300 „ galand,
- 25 font pottendorfi kötő gyapottfonal,
- 30 „ varró czérna.

II. Bőr-talp szükséglet a lábbelire:

- 45 darab felsőbőr csizmára,
- 13 „ fontos talpbőr,
- 16 „ középtalp (Brandsohlen)
- 30 „ borjubőr.
- 20 „ jühbőr.

III. Tűzifa szükséglet:

- 120 öl kemény tűzifa, a fűrészlési és basogatósi munkával együtt.

IV. Világítási szükséglet:

- 850 kupa lámpa-olaj,
- 150 font fagygyertya,
- 20 tucet éji mécs,
- 30 rőf lámpabél.

Irodai szükséglet:

- 4 rizma közönséges író papiros,
- 10 kőncz finomabb papir, levelezésre,
- 4 kőncz borított papiros,
- 2 katalya érczoli,
- 20 kupa tinta az iroda és iskola számára,
- 5 kötet toll,
- 2 font pecsétviasz.

Az árlejtési feltételek, melyek a kötetendő szerződvény feltételei is egyszersmind, valamint a kiküldési árak, naponta a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők az említett irodában, hol a szükségletek mustrai is megtekinthetők.

Köteles mindenik ajánlkozó a szóbeli árlejtés előtt, mint bánatpénzt, ama cikkek kiküldési árának 5%-át letenni, melyekre ajánlkozni akar.

A szóbeli tárgyalás napjáig és pedig reggeli 9 órakorig törvényes helyeggyel ellátott írásbeli ajánlatok is elfogadhatók.

Ezen ajánlatok, valamint az odartartozó külön csomagba rejtett bánatpénzek, melyek készpénz, vagy a napi árfolyam szerint számítható állampapírok lehetnek, ezen cím alatt küldendők be: a cs. kir. Teréz árva-övelde Igazgatóságának N. Szebenben. Az ajánlatban befordítottatandó az ajánlkozó vezeték- és keresztnéve, lakhelye és foglalkozása; ugyszintén mellékelve kell lenni a saját pecséttel jegyzett mintáknak azon cikkekéről, melyeket az ajánlkozó szolgáltatni akar.

Továbbá a rőf vagy mérték és súlyegységre ajánlott árak számokkal egy, mint olvasható betűkkel tisztán kiirandók. Az ajánlatban határozottan megjegyzendő az is, hogy az ajánlkozó az általa megtekintett s kellően ismert árlejtési feltételeknek, melyeken a szerkesztendő szerződvények alapszanak, magát minden fenntartás nélkül aláveti.

Utólagos ajánlatok, az az olyanok, melyek a megjelölt határidő után érkeznek, nem fogadhatók el.

Az ajánlat felirata:

N. N. ajánlata . . . szolgáltatásra a N. Szebeni cs. kir. Teréz árva-övelde számára.

A bánatpénz felirata:

Bánatpénz N. N. ajánlatához . . . szolgáltatásra a N. Szebeni cs. kir. Teréz árva-övelde számára.

N. Szeben, 1866 év october 18-kán.

Sz. 845. 1866.

(354)

(3—3)

Árlejtési hirdetmény.

Az erd. orsz. tébolyda számára 1867-ki január 1-sőjétől december végéig a következő szükségelt kellékekre, n: m:

- 150 mázsa ágyi szalma,
- 1300 font lámpa olaj,
- 700 „ fagygyertya,
- 900 „ szappan, továbbá az irodai kellékekre folyó év november 10-kén délelőtti 9 órakor az orsz. tébolyda-irodában Nagy-Szebenben egy nyilvános árlejtés fog tartatni.

Az árlejtési feltételeket, valamint az irodai kellékekre lajstromát a szokott hivatalos órákban mátfolyva minden nap megtekinthetni.

Minden árlejtő köteles, még a szóbeli árlejtésnek elkezdése előtt, a felvállalando cikkek értéke után tíz százalékot (10%) és pedig

- az ágyi szalma után . . . 10 főt
- a lámpa olaj után . . . 45 főt
- „ fagygyertya „ . . . 24 főt
- „ szappan „ . . . 20 főt
- az irodai kellékek „ . . . 20 főt
- az összes kellékekre tehát . . . 119 főt

bánatpénzt akár készpénzben, akár pedig államkötvelevényekben a napi árfolyam szerint letenni;—ezen bánatpénz a vállalkozó ajánlata elfogadása után egyszersmind biztosítéknak fog tekintetni.

Szabályszerűleg szerkesztett, 50 kros helyeggyel ellátott, a megkivántató bánatpénzt, valamint az ajánlott cikkeknek betűkkel és számokkal kitételét, s elvégre azon nyilatkozatot is tartalmazó írásbeli ajánlatok, hogy az árlejtésbe bocsátkozó előtt minden vállalkozási feltételek világosan ismeretese, és hogy ő azon feltételeknek magát közzvetlenül aláveti, az írásbeli ajánlatokban már kivülről is a cikkek, melyekre ajánlatot tesz, általa megnevezve lévén, a szóbeli árlejtésnek elkezdéséig, t. i. november 10-kén d. e. 10 óráig ide benyújtandók; minden későbbben beérkező ajánlat figyelembe nem vétethetvén.

Az erdélyi országos tébolyda-igazgatóságától, N. Szeben 1866. october 17-kén.

NEM HIVATALOS.

(360)

(1—*)

Rendkívüli közgyűlésre összehívás.

A „VICTORIA“

biztosító társaság igazgatóságától.

Czél szerűnek mutatkozván a „VICTORIA“ biztosító társaság által eddig-élé csak a tűzszakban folytatott működést a biztosítás más ágaira is kiterjeszteni, az igazgató-választmány folyó év October hava 22-én hozott határozata nyomán a „VICTORIA“ biztosító társaság igazgatósága a t. társasági-részvényeseket a folyó év November hava 17-én tartandó

Rendkívüli közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívja.

Tárgya a rendkívüli közgyűlésnek

a többi tiszteletág megkezdése.

Kivonat az alapszabályokból:

25. §. A közgyűlést a társaság részvényesei képezik. Egy részvény birtoka a társaság minden közgyűlésében döntő szavazattal részvételre ad jogot. 1—5 részvény birtoka csak egy, 6—10 két, 11—15 három, 16—20 négy, 21—25 öt, 26—30 hat, 31—35 hét, 36—40 nyolcz, 41—45 kilencz és 46—50 mindig csak tíz szavazatra jogosít.

Távollévő részvényesek szavazatképes részvényesek által képviselhetik magukat; egy ily képviselő, vagy felhatalmazott mégis 10 szavazatnál többet nem gyakorolhat, már saját szavazatát is ide érte.

A felhatalmazottak kötelesek jogérvényes felhatalmazásaikat a közgyűlés előtti napon az igazgató választmánynak benyújtani. A társaság hivatalnokai a közgyűlésen nem képviselhetnek részvényest.

Házasságok, kiskorúak és gyámság alatt levők gyámjaik és gondnokaik, társaságok, testületek, alapítványok képviselőik által képviselhetik magukat a közgyűlésen, habár ezen meghatalmazottak szavazatképes részvényesek nem volnának is. Azonban ezeknek meghatalmazott minőségüket kellőleg igazolniuk kell.

Egyébíratt a részvényeseknek s azok képviselőinek a közgyűlésre bemehtetés tekintetéből az igazgató választmány által kiállítandó jegyekkel kell magukat ellátni, melyek az azok birtoklóinak nevét, állását és a képviselt részvényeknek mennyiségét és számát kell hogy tartalmazzzák.

Jegyzet: Részvényesül csak az tekintetik, ki részvényének valóságos birtokában van, s ki mint részvényes a társaság részvénykönyvébe bejegyeztetett. Az igazoló jegyek a központi irodában, főpiacz 278 sz. a. November 10-től fogva szolgáltatnak ki.

Költ Kolozsvárott, 1866. October 25.

A „VICTORIA“ biztosító társaság igazgatósága.

Al-elnök:

Igazgató:

Vezér-igazgató:

HINTZ.

WAGNER.

GALGÓCZY.

(361)

27/10

(1—12)

„NŐI DIVAT“ raktár

nagy és kis mennyiségben

H. L. LEITNERNEI

Bécs, Verstoronyutca, Nro. 23. Első emelet.

Ajánlja a legújabb cikkekkel dúsan ellátott RAKTÁRAT, és pedig:

- Őszi felöltők (paletots) 9 ftrtől 40 ftrig.
- „ köpenyek (Mantel) 9 „ 30 „
- Téli felöltők 9 „ 40 „
- „ köpenyek 10 „ 50 „
- Téli zekék (ujjas) 3 ftrtől 15 ftrig.
- „ selyem köpenyek 60 „ 100 „
- „ bársony köpenyek 75 „ 200 „
- „ gyermek köpenyek 4 „ 18 „

és mindennemű divat-cikkeket a legutányosabb árban. Vidéki megrendelések postai utánvét, vagy az árak készpénzben beküldése után a legpontosabban teljesítetnek.

(288)

27/10

(9—12)

Ditmár R. Bécsben.

Europának legnagyobb Petroleum és

Moderateur

LÁMPA-RAKTÁRA.

Daczára a magas ágonak az árak

nincsenek fölemelve.

A Moderateur és Petroleum lámpák nem

csak tartósság és olcsóságuk, de rendkívül

csinos formájuk által is kitűnnek.

Mindenféle lámpa üvegnekemük mér-

sékelt árakon kaphatók.

Pesti raktárom készítményeim

gyári áron adja szintén, csupán a vitelbér

van reá számítva.

(324)

(10—12)

HEY VILMOS

Zongora-mester Bécsből, ajánlja egészen új saját készítményű zongoráit, a legutányosabb árakért, elvállal mindenféle igazításokat és hangolást, helyben és vidéken is. Lakása: farkasutca 82-ik szám, földszinten a jobb oldalon.

Őszi és téli ruha-kelmékkel,
melyeknek kész öltönyökkel átallatását a megrendelés után pontosan és rekedésemel a legújabb divatu nagy mennyiségű s a legjobb minőségű áru-cikkekkel újonnan berendeztem, mely alkalommal üzletemet a legdivatosabb és legfinomabb kenderkökkel, szővel készítem.

minden a férfi divat körébe tartozó cikkekkel
dúsan ellátam, mely költséges berendezése azon hit ösztönze hogy a t. cz. közönség gyámoltani fogja a minden ifjúságnak megfelelő üzletemet, melynek célja: **ízletes, finom árúkkal olcsón** szolgálni.

Nagy piacz, 6-ik szám
SZENKOVICS MIKLÓS